

TYÖSSÄOPPIMINEN ULKOMAILLA

Kokemuksia ja jälkiraportointia Pauliina Tervosen (hure 13) näkökulmasta

Alku/Mitä se vaatii?

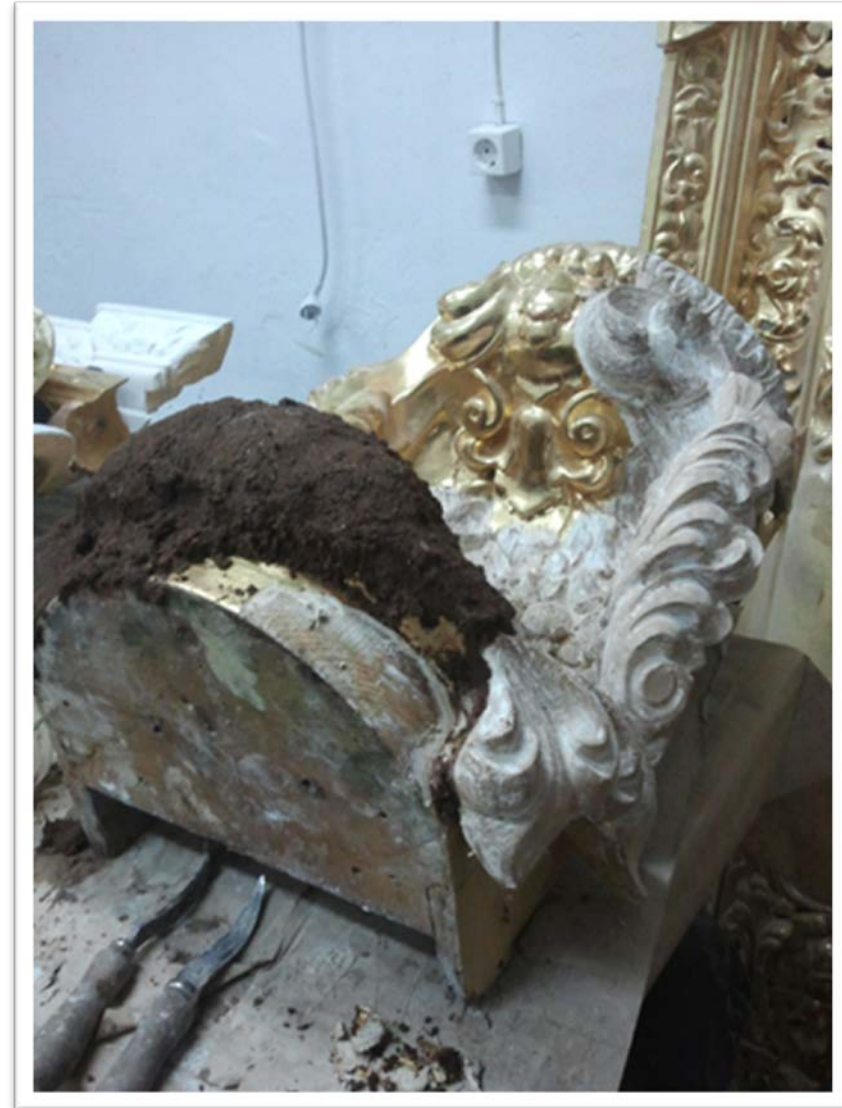
Projekti lähtee liikkeelle apurahan hakemisesta. Koulun kautta haetaan mahdollista opiskelijalle myönnettävää apurahaa. Tähän minulta edellytettiin:

- englanninkielisen portfolion laatimista (omani laadin sähköisenä versiona internetiin, jolloin portfolioni oli helposti päivitettävissä)
- CV:n laatimista (myös englannin kielellä ja kouluni antaman europass -linkin kautta kansainväliselle nettisivustolle)
- "Motivation letterin"-laatimista. Tämä on jälleen englannin kielellä kirjoitettu motivaatiokirje siitä kuka olet ja miksi haluat vaihtoon/miksi koet vaihdon tärkeäksi itsellesi?

Vaihtoon voi lähteä myös omin avuin ilman apurahaa, mutta se edellyttää lähtijältä huomattavasti omaa aktiivisuutta ja järjestelemistä (prosessi saattaa olla hankala tai vähintäänkin työläs).

Paikka tiedossa?

Seuraava askel matkalle lähtöä varten on työssäoppimispaikan hankkiminen ja löytäminen. Lähdetkö matkaan koulun kontaktilla vai itse hankkimallasi ja löytämälläsi paikalla? Mitä paikan löytäminen edellyttää? Ainakin omaa aktiivisuutta ja sinnikkyyttä. Huolella laaditusta portfoliosta on paikan haun yhteydessä suurta hyötyä. (Omalla kohdallani 2 jo aikaisemmin sovittua paikkaa peruivat harjoittelujakson lyhyellä varoitusajalla ennen lähtöä, lopulta kuitenkin pääsin matkaan, enkä kadu lähtöäni hetkeäkään alun vastoinkäymisestä huolimatta.)

Apurahat/mitä rahoitus kattaa/kuinka apurahan summa määräytyy?

Apurahan määrää määrätty lähinnä ulkomailla vietettyjen työviikkojen määrän mukaan. Joidenkin kohteiden apurahojen välillä saattaa olla joitakin eroja. (Omalla kohdallani apurahan määrä liikkui n. 1700 euron kohdalla ja työviikkoja matkallani suoritin 8).

Apurahani kattoi asumiseni ulkomailla, sekä matkakuluni julkisessa liikenteessä ja paikallisen kielikurssin. Rahaa kuluu myös lentoihin ja asumiseen paikanpäällä. (Säilytin suomen asuntoni myös ulkomailla olo aikani ajan, mikä tietysti verotti omaa budjettiani).

Mitä aiemmin olet liikkeellä mm. lentojen kanssa, sitä edullisemmiksi ne todennäköisesti tulevat. Kela myöntää opiskelijalle ulkomaille korotetun opintolainan, sekä opintotuen. Asumistukea saat normaalisti yhteen asuntoon. Lähtiessä on hyvä ennakoita se että apurahastasi ennen matkalle lähtöä saat 80 prosenttia ja loput 20 prosenttia matkan jälkeen kuitteja/raportointia/ ja tehtäviä vastaan. Rahaa on siis hyvä olla jemmassa jo ennen lähtöä mm. lentojen ostoa varten.

Tosin Espanjan paikallinen elintaso osoittautui itselleni Suomea halvemmaksi, joskin tietty rahaa vapaa-ajan menoihin saa kulumaan ihan niin paljon kuin sitä haluaa käyttää

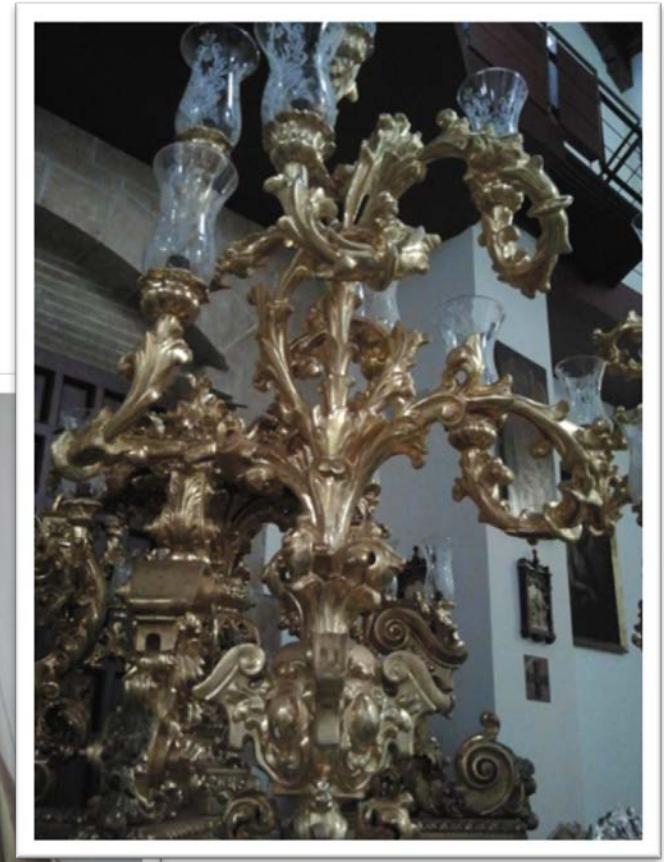
Majoitus

Majoituksen järjestät ja etsit itse, ellei majoitus järjesty muutoin työnantajan kautta tai jonkinlaisella asuntola järjestelyllä. Oma majoitukseni järjestyi kohdemaani tutoreiden kautta. Vaihtoehtoina asumisen muodoista olivat jaettu soluasunto tai yksiö, joista päädyin solu vaihtoehtoon mm. vaihtoehdon edullisemmän hinnan takia.

Muita tärkeitä dokumentteja matkalle

- Eurooppalainen sairausvakuutuskortti.
- Kansainvälinen opiskelijakortti.
- Oma vapaa-ajan matkavakuutus/matkatavaravakuutus (koulun puolesta saatava vakuutus on voimassa työajalla)

Ennen reissuun lähtöä on hyvä muistaa olla itse aktiivinen ja varmistaa vielä, että kaikki tarvittavat sopimukset ja paperit ovat kunnossa. Näin välttyi ikäviltä ylläreiltä matkan aikana.

Muistilistaa tehtävistä ja sopimuksista ennen matkaan lähtöä

Sopimukset apurahan myöntäjään järjestyvät koulun kautta. Mukaasi matkalle muista ottaa Learning Agreement, työssäoppimissopimuksesi, joka on täytetty yhdessä KV-koordinaattorin kanssa ja jonka työnantajasi allekirjoittaa töihin saapuessasi. Europass CV:tä pystyt päivittämään sähköisesti milloin tahansa halutessasi. Lisäksi mukaan matkallesi otat Europass liikkuvuus- eli työtodistuksen myös työnantajasi allekirjoitettavaksi (tämä laaditaan myös yhdessä KV-koordinaattorin kanssa).

Työpaikalle viedään myös työnantajalle täytettäväksi työnarviointikaavake osaamisesi arvioimiseksi. Ennen matkalle lähtöä sinun on valmisteltava kieli- ja kulttuurivalmentautumistehtäviä, sekä lyhyt ammattisanasto, johon käännet eri työkalujen yms. nimiä kohdemaasi kielelle (tästä oli omalla kohdallani valtavasti hyötyä töissä ollessani!)

Huolella laaditut ennakkotehtävät ja paperiasioiden hoitaminen kunnolla ennakkoon helpottavat matkajärjestelyjä ja reissussa oloa huomattavasti.

Reissussa oleminen

Kieli

Englannin kielellä ei Espanjassa joka tilanteessa pärjää. Yksinkertaiset asiat saa hoidetuiksi, mutta yleinen englannin kielitaso Espanjassa suomalaisesta näkökulmasta katsoen on heikko. Myös paikallinen englanninkielen ääntäminen tuntui erikoiselta ja vaikeaselkoiselta. Toisaalta kielimuurista ei tullut minulle matkalla oikeaa ongelmaa, vaikka paikoitellen kommunikointi saattoi hankalaa ollakin.

Asenne ilmapiiri oli hyvin avoin ja omalla reippaalla asenteella sekä ns. fyysisellä kielellä pärjäsin aina. Minua kielen kanssa auttoivat myös kämppätoverini, tutorini, ne uudet paikalliset tuttavat ja ystävät, jotka osasivat englantia hiukan paremmin, sekä yksi työtovereistani joka ymmärsi englantia hyvin, muttei kyennyt tuottamaan puhetta sujuvasti. Paikallista kieltä opin myös paikanpäällä ollessani ja koin, että paikalliset arvostivat yritystäni ja auttoivat kommunikointitilanteissa, kun itse yritin puhua espanjaa edes muutamain sanoin. Jos nyt voisın tehdä jotain toisin, niin panostaisin kielen opiskeluun vieläkin enemmän. Tärkeintä matkalla ollessani kielellisissä tilanteissa pärjätäkseeni oli kuitenkin oma asenteeni eikä kielellinen tasoni!

Kulttuurierot

Ennakkokäsitykseni Espanjasta ja kohdemaastani muuttuivat yllättävän vähän. Tähän vaikutti varmasti aiempi matkustus kokemukseni kohdemaassa. Tapakulttuuri on jollakin tapaa hieman ulospäinsuuntautuneempi ja ihmiset monasti hyvin avoimia. Toisaalta myös niinkin päin, että toisten asioihin puututaan helpommin, tai asioista tullaan sanomaan kovasti mielipiteitä ja näkemyksiä myös silloinkin kuin niitä et kaipaisi. Yhteöllisyyden ja tietynlaisen sosiaalisuuden koin kuitenkin hyvänä asiana ja nautin kohdemaani ilmapiiristä ja ihmisistä. Tämä yhteöllisyys on jonkinlaista tapakulttuurista perintöä ja liitännäisenä Espanjalaiseen perhekäsitykseen. Espanjalainen perhekäsitys ei kata vain ”ydinperhettä” vaan se koskee sukua laajemmassa mittakaavassa. Sukupolvet eivät myöskään häpeä toisiaan ja sekä nuoremmat kunnioittavat vanhempiaan, että vanhemmat nuorempiaan. Tämä oli minusta kovin hauskaa juuri työpaikallani ,jossa työntekijöiden ikäero oli hyvin vaihtelevaa.

Minut ammatillisesta näkökulmasta katsottuna yllätti restaurointi- alan laajuus Espanjassa, sekä erilaiset alaani liittyvät opiskelu ja työmahdollisuudet. Tämä lienee seurausta todennäköisesti maan laajasta uskonnollisesta kulttuuriperinnöstä johtuen. (Uskonnolla on yhä merkittävä asema Espanjassa ja töitä eri uskonnollisilta tahoilta työpaikalleni riitti paljon.) Hiukan yllättävänä tekijänä kohtaisinkin kohdemaahani matkustaessa uskonnollisuuden merkityksen, sekä ihmisissä että työkohteissani. Tämä ei kuitenkaan minua häirinnyt.

Työkulttuurisena erona kohtasin tietyllä tavalla hiukan hektisemmän ja toisaalta ehkä hiukan rennomman työilmapiirin. Työn ohessa puhuttiin ja naurettiin paljon ja työpaikallani vieraili silloin tällöin myös mm. yläkerran naapuri kahden koiransa kanssa, sekä lisäksi työtovereideni perheenjäseniä tai muita tuttaviamina silloin tällöin. Meteliä ja tapahtumaa siis riitti, joskin työt tunnollisesti kyllä myös hoidettiin siinä ohessa ja opatusta sain hyvin ja tarkasti sekä pomoltani, että työtovereiltani. Töitä siis tehtiin hyvin tunnollisesti kun niitä tekemään ryhdyttiin. Sovituista työajoistakin oltiin tarkkoja, vaikka muutoin vapaa-ajalla espanjalainen aikakäsitys olikin melkoisesti ”joustavampi”, kuin suomalainen. Työhierarkian koin hiukan erilaiseksi Espanjassa kuin Suomessa. Työpaikallani en kokenut olevani vain yksi työntekijöistä, vaan työtoverini ja pomoni kutsuivat minua lähes alusta asti ystäväkseen. Myös vapaa-aikaa saatettiin viettää yhdessä töiden ulkopuolella työtovereiden seurassa. Eroja työturvallisuudessa en juurikaan havainnut. Työn laadunkin koin samanlaiseksi kuin Suomessa. Työpaikallani minun annettiin tehdä monipuolisiakin työtehtäviä, mutta työnlaadun suhteen työpaikka-ohjaajani asetti myös odotuksia ja oli paikoitellen jopa ankarakin (hyvässä mielessä). Lopputuloksen haluttiin olevan siistiä ja hyvää ja työntekoani ohjeistettiin myös sen mukaisesti. Kaikkea ei tarvitse eikä voikkaan heti osata, mutta parhaansa yrittäessään oppii ja tukea ja kannustusta saa.

Työpaikkani ammatillinen anti oli mielestäni laaja. Työskennellessäni opin kultaamisprosessin eri vaiheista paljonkin. Mm. pohjustuksen tärkeydestä. Työtehtäviini kuului mm. työkohteiden puhdistamista eri ainein ja metodein, kangasvahvikkeiden laittoa ja liimaamista haljenneille puupinnoille, koristeveistoa, raspaamista ja hiontaa, gessoamista, kiillotusta, sekä kultaamista ensin lyöntimetallilla harjoitellen ja sitten oikealla lehtikullalla tehden. Niinä päivinä jolloin työskentelin myös iltatöissä, työpaikallani kanssani töitä teki myös eräs Beatrice niminen nuori nainen joka omalta ammatiltaan oli taidemaalari/taiderestauroija. En etukäteen tiennyt, että Enriquen yrityksessä tehtiin töitä myös tähän osa-alueeseen liittyen ja olinkin innoissani sillä Bea:n työntekoa oli minusta hurjan mielenkiintoista seurata.

Kontaktien luominen töissä ja vapaa-ajalla

Ensi kontaktini Espanjassa olivat tietysti kontaktini kahteen tutoriini, jotka auttoivat minua kovasti etenkin matkani alussa käytännön asioihin liittyen. Tutoreideni puoleen pystyi kääntymään koko matkan ajan mihin tahansa tilanteeseen liittyen.

Asuin myös matkani ajan yhdessä soluasunnossa kolmen italialaisen tytön kanssa, jotka suorittivat toisessa työpaikassa omaa Erasmus -vaihtoaan. Kämppekavereistani tuli minulle kahden kuukauden aikana läheisiä ja vietimme myös paljon vapaa-aikaamme yhdessä.

Tämän lisäksi ystäväystyyn kielikurssini nuoren naisopettajan kanssa ja tutustuin vapaa-ajallani hänen ystäviinsä. Muita vapaa-ajan verkostoitumisväyliä olivat mm. erilaiset Erasmus- ja nuorisokahvilat, sekä kielikurssini jota suorittivat kanssani samaan aikaan muut kansainväliset vaihdossa olevat opiskelijat. (Ystäväystyyn hyvin erään amerikkalaisen tytön kanssa kielikurssin kautta, sekä tutustuin muutamiin Britanniaasta tulleisiin nuoriin). Paikallista seuraa löysin mm. Couch Surfing´-nettisivuston kautta, jota aiemmin olen käyttänyt matkustaessani. Paremmiin tuttavustuihin myös yhden nuoremman työkaverini kanssa. Erilaisiin tapahtumiin viikonloppuisinkin lähtiessä tuli tutustuttua yhteen jos toiseenkin ihmiseen.

Lähtiessäni kotiin kaikki työpaikallani toivottivat tutoreideni ohella minut uudestaan tervetulleeksi Espanjaan/Sevillaan ja toivoivat vielä jonakin päivänä paluutani, sekä sitä, että olin nauttinut ajastani matkalla.

Kulttuurishokki

Kulttuurishokkia on hyvä ajatella ja sen olemassa olo tiedostaa jo ennen matkalle lähtöä. Monesti (ellei jopa aina) se iskee jollakin tavalla, vaikkei se tulisikaan omalle kohdalle pahana tai voimakkaana. Tiedostaminen asiansuhteen etukäteen helpottaa kulttuurishokkia huomattavasti, sekä omalla kohdallani valtavasti myös aiempi matkustelukokemus. Kulttuurishokin iskiessä aikaisemmin itseäni on helpottanut sen ajatteleminen, että kotona ehdin aina olemaan, mutta matkaani kestää aina vain sen hetken verran jolloin matkallani olen, eikä uutta tilaisuutta seuraavaan kertaan ole välttämättä helppoa saada tai järjestää. Kahden maan välillä roikkuminen esimerkiksi internetin välityksellä ei välttämättä ole hyvä asia, vaan vieraassa maassa olemiseen kannattaa mielestäni oikeasti keskittyä saadakseen vaihtoajastaan kaiken irti.

Lopputunnelmat, kannattiko lähteä, miksi? Mitä jäi käteen?

Todellakin kannatti lähteä! Käteen jäi hyvä fiilis kaikin puolin. Lisäksi käteen jäi myös kourallinen kavereita/uusia ystäviä, sekä ennen kaikkea uutta intoa ja kiinnostusta omaa alaani ja työtäni kohtaan uusien oppimieni taitojeni ohessa. Toivon todella vielä jonakin päivänä matkustavani uudestaan Sevillaan.

